

lloc, que m'anomenaren a tots aquests pobles (Bell-lloc etc.) en les enq. de 1956: pron. *moradilla* o *almoradilla*.

Hi ha hagut diversos homònims, o quasi-homònims. 2) *Almawarella* a. 1134, doc. d'Alfons el Bataller, datat 1134, poc abans de la batalla on morí: «in obsidionis Fraga, in illo pueio quod vocitant *Almanarella*» (EEMCA III, 572): deu ser el mateix doc., de 25-1-1134, publicat en el *Cart.* de Fanlo, 119. És clar que no és el mateix lloc que el de Lleida, que és uns 30 k. lluny i de l'altre costat del Segre; i tampoc pot ser Almacelles, com han dit d'altres, llunyà també i d'etimologia incompatible: havia de ser algun tossal immediat a Fraga, puèix que des d'allà el Bataller tallava els accessos a la ciutat.

3) He vist la *Menadella*, des de Forcall i de Todol·la (a l'O. de Morella, frontera d'Aragó), i oït el nom en aquests llocs (enqs. de 1961). Però en la documentació antiga és *-arella*: «*Almenarella* carri Nugerolam» any 1209 en el butllari de Calatrava, ed. 1761 (BSCC XXVIII, 357). L'afr. de Morella a. 1234: «exiit a la *Menarella* --- penna de Dombayo --- illa carrascha de Vivallo ---»; id. 1249 (llegits en el Cpbr. de Cinctorres (en la meua llibr. XXVIII, 9, 10). Com a nom d'un assagador de la *Menadella* a. 1547 (BABL XI, 176) que sembla tirava per dalt de la serra entre Vil·lores i Forcall.

4) Encara sembla haver-hi hagut un altre parònim: «Canada d'Ares --- Canalilas --- Tuelyar per coladiego Puyoso, per orielas de campielo Sico et vadit sup<ra> ad *Mutariela* et reddit super *Almutariela* --- calçada de la Cabriella --- rivum de las Albaredas --- super ad Matham de Enego Sanç --- rivum qui venit de Cantavella», també en el Cpbr. de Cinctorres, sèrie d'anotacions del S. XIV, f° 6vo, XXVIII, 10.12); unes 6³⁵ ratlles més avall torna: «super ad *almenariellam*».

Això són noms de més al S. que els de Forcall-Todol·la: car hi reconeixem el llogaret de *Las Albaredas*, que ja és de parla xurra, i està entre els pobles de La Mata de Morella [= M. de En. Sanç], el poble aragonès de *Cantavieja* [= vella], i la *canyada* d'Ares. Ara bé vaig anotar el Mas de Nadella¹ a Catí (XXIX, 106.7), que és a la mateixa latitud que la Canada d'Ares, i separat de Cinctorres només per la vall de Salvassòria [Tuelyar no sabem on és, però no pensem en Culla, que ja és molt més al Sud]. Com que hem vist que tant en el de Forcall com el de Lda. *Almenarilla/ella* apareix en part com *-adella* (fàcil alteració per etimologia pop. combinada amb ultracorrecció fonètica), crec que la variant *Almutariella* tindrà *-t-* en lloc de *-d-* per hiperlatinitisme, i descarto la idea de veure-hi un part. aràbic de l'arrel de *talaia*.

En conclusió, tenim en tots aquests noms un derivat d'*Almenara*, però no amb sufix romànic *-ella* o *-illa* sinó amb el «superlatiu islàmic», *almenar-'il-Lüb*³⁵ 'l'almenara divina, la insigne o famosa *Almenara*'.

¹ *Manadella* > *Ma(s de) Nadella*.

Almendrolero Llúria, i a Casinos *kañ'el mendoléro*, en el trifini amb Llúria i Villar Arz. (XXX, 92.6). Sem-

bla que vénen d'un *alméndola* = cast. *almendra*. Amb sufix col·le. -ar: *Mendolar* llog. immediat al N. de Losa del Obispo (GGRV 926b).

L'*Almera*, nom d'un mas prop de les Planes d'Ostoles, a 2 k., per la ctr. de Les Encies, pron. *l'əymérs* (1968). *Almaera* NP ross. en doc. de Pal·lejà (= Pesi·llà?) a. 877, col·le. Moreau I, 177r^o. Cogn. *Olmera* abat de Gerri. 1785 (Maldà, *Calaix de S. I*, 149), *Antoni d'Olmera* i de Desprats, bibliotecari de Ripoll, a. 1776 (BABL v, 245). Tots ells deuen sortir de *Olmera* URMARIA 'bosc d'oms'. L'*Olmera* a. 1183, mas de Tordera (*Cart.* Roca-rossa, § 81).

15 *Almesgit*, en el *Rept.* de Mall.: «furnus *Almezgit* Alazmar» dins la ci. de Mall. (62), Quadr. 513 [adj. que pot ser *asmar* 'bru', si bé Quadrado glossa «llamado también rojo», i deu entendre 'ahmar']; en un altre lloc: «in vico min *Mezget* Algeneui ile Mudeina Gomeyra» 67 (Quadr. 503). Evidentment l'àrab *mäs-gid* 'oratori', 'mesquita', de l'ètimon indirecte de *mesquita* (DECat 630b). Els alfaquins i ulemes devien mantenir l'accentuació inicial i la pronúncia *a* de l'àrab clàssic; d'ací probablement *L'Almässita* pda. de Vil·lalonga Assafor (XXXII, 48.2), amb reducció *sğ* > *ss*. *Almassetä* pda. de Busot (XXXV, 116.12), ensordida la *-d* final en *mäsgit*, vindria d'un dual *-masğitâni*. En la penyalosa vall de Tàrbena una de les rocasses és *Sa Penya Almetxa* (XXXIV, 171.18), on hem de sospitar traducció parcial del primer component de *sağara almäsğid* 'penya de l'oratori', amb fusió de *sğ* com *ç*.

Almessora, V. *Almassora* *Almeradilla*, V. *Almenarilla* *Alminyana*, V. *Albinyana* *Almirant*, V. *Almiserà*

ALMISERÀ

Poble de la comarca de Gandia, en la part pròxima a la vall de Rugat i Salem.

40 PRON. MOD. *Almiserà* oït a Gandia i Albaida, 1935, i a Benigànim, Piles, Lutzent, Castellonet, Benicolet, 1962; *almexirá* Llocnou de S. J.; [sóc], [vinc] del *mizerà* i també *d almizerà*, en el poble mateix; *mizerà* a Demús, 1962.

DOC. ANT. En el *Rept.* figura sempre amb *-n* final, grafiat adés *Almiçran*, adés *Almizran*: era alq. de *Borron*, cit. junt amb Ròtova (p. 350); s'hi concedeixen unes cases, i hi havia una torre (dita *Castellan*); terres de secà i de regadiu (pp. 414, 469, 350); *Almiserà* S. XIV a l'índex del *Liber Patrimonii Regii* de l'ACA; SSiv. (67) en dona dates històriques des de 1258, amb diverses variants antigues, totes, de les formes *Almizerà* i *Miserà*, sense *-t*; *Miserà* mapa de 1584 (GGRV, Val. I, 464); 1797; Cavanilles escrivia *Almiserà* (II, 139). No se sap qui inventà l'estranya forma *Almiserat*, declarada oficial, però sense cap antecedent abans del S. XIX, totalment estranya a l'ús oral (potser algun administrador foraster cast., per imitació de la forma bàrbara en què ells pronuncien, sense *-t*, els pobles immediats *Benicolet*, *Rugat*). *Misirà* escriu el cens de